Nro 151
D. 7. Czerwca.
SOBOTA.
ROK 1828.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Oddanie Królowi znaków zwycięztwa przez Czarnieckiego 1661.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Rada Administra: Króle: mianowała: JPana Edwar: *Watsona*, Kommissarza Wydzia: Policyjno-Wojskowego w Kommis: Wdztwa Sandomier:, Kommisarzem Wydziału Administracyjnego i Oświecenia Publicznego w tejże Kommissji. — JP. Michała *Garlickiego*, Kommis: Wydzia: Policyj: Wojsko: w Kommis: Wdtwa Płockie:, Kommissarzem tegoż Wydzia: w Kom: Wdztwa Sandomier:. — JP. *Skoniecznego*, Kommisa: Obwo: Radom:, Kommissarzem Wydzia: Poli: Wojsko: w Kommis: Wdztwa Płockiego. — JP. Antoniego *Dąbrowskiego*, Assessora Kom: Obrachun: przy Kommis: Rząd: Przycho: i Skarbu, Kommissarzem Obwodu Radomskiego.

Kommissja Rząd: Spraw Wewn: i Policji. W dopełnieniu Artykułów 3 i 4go Postanowienia Rady Adminis: z d. 3 Czer: r. b. o urządzeniu targu Sto Jańskiego w Warszawie na *Wełnę*, następuiące przepisuie zasady, według których pożyczki fabrykantom sukien z funduszu 300,000 złp: udzielane będą. Art: 1. Pożyczki wydzielane będą za świadectwami co do miast Rządowych Kommissjów Woiewódzkich, co do miast i osad prywatnych właścicieli i dziedziców tych miast i osad według przepisów niniejszą instrukcją objętych. Art: 2. Pożyczka nie może być mniejszą nad summę 2,000 złp: i w każdym razie nie może przewyższać tej summy iaką fabrykant z własnych funduszów przeznaczy na kupno wełny w czasie targu Sto Jańskiego. Art: 3. Fabrykant żądaiący pożyczki z funduszu 300,000 złp: na kupno wełny przywiezionej na targ główny w Warszawie, podać winien notę do Kommissji właściwego Woiewództwa, z wyrażeniem iak wiele żąda i na iak długi przeciąg czasu. Art: 4. Kommissja Woiewódzka po ścisłem zastanowieniu się nad żądaniem fabrykanta i nad zasadami tudzież warunkami i zastrzeżeniami niniejszą instrukcją objętemi, zapisze napodaniu do siebie zaniesionem, ilość iaką według iej zdania zgłaszaiącemu się fakrykantowi i na iak długi przeciąg czasu udzielić można. Art: 5. Przy udzielaniu poświadczeń Kommissje Woiewódzkie zważać powinny: *a)* Aby żądaiący pożyczki był znany iako człowiek rządny i odpowiedzialny. *b)* Aby wartość ogólna zakładu iego przewyższała przynajmniej w czwórnasób ilość żądanej pożyczki. *c)* Aby fabryka od ognia w iednem z towarzystw była zabespieczoną (wyiątek od prawidła ad *c* na rok *b*, zwzględu na zbliżony termin targu tegorocznego zostawia się uznaniu Kommissji Woiewódzkiej.) Art: 6. Kommissja Rzą: Spraw Wewnę: i Policji dla dogodności tak kupuiących iak i sprzedaiących, wyznaczy z grona swego pod prezydencją iednego z Dyrektorów Jlnych, Deputacją Jarmarczną, która na czas targu trwaiącego Sto Jańskiego na targowisku lub w bliskości onegoż urzędować będzie i która mieć będzie udzieloną sobie przez Kommissją Rzą: Spraw Wewnę: i Policji moc i upoważnienie do wydzielania pożyczek zgłaszaiącym się o to fabrykantom i do przyjmowania

od tychże obligów wexlowych, zwrót pożyczki zapewniaiących, stosownie do instrukcji iaka dla tejże Deputacji przepisaną zostanie. Art: 7. Jednym z główniejszych obowiązków tejże Deputacji, będzie przekonywanie się naoczne, że fabrykant pożyczki żądaiący przynajmniej równy kapitał pożyczcę iaką zaciągnie włożył w kupno wełny na targu S. Jańskim, a to dla tego aby tym sposobem upewnić niezawodną sprzedaż wełny przynajmniej za summę 600,000 pod czas trwaiącego targu. Ar: 8. Dla fabrykantów osiadłych w miastach i osadach prywatnych, poświadczenia o możności udzielania pożyczek według zastrzeżeń Ar: 4 i 5, niemniej instrukcji oznaczonych, wydawać mogą właściciele czyli dziedzice miast i osad fabrycznych, lecz w takim razie staią się pod exekucją Administracyjną odpowiedzialnymi, o ileby otrzymuiący na takowe przedstawienie pożyczkę fabrykant w terminie onejże niezwrócił a środki exekucji Admini: wymierzane wprzód naprzeciw nieuiszczaiącemu się Fabrykantowi okazały się bezskutecznemi; powyższy przepis atoli nieprzeszkadza ażeby Fabrykańci w miastach prywatną własnością będących osiedli, nie mogli uzyskiwać przedstawień do pożyczki od właściwych Kommissjów Wdzkich, gdyby to pośrednitwo dla siebie za przyzwoitsze lub dogodniejsze obierali. Ar: 9. Pieniądze wzięte sposobem pożyczki fabrykant wnieść powinien w terminie do kassy z której oneż odebrał z procentem po pół od sta na miesiąc, licząc od dnia wzięcia pożyczki aż do dnia zwrotu. Art: 10. Wrazie uchybienia zwrotu na terminie ze strony fabrykanta, Kommis: Wdzka exekucją Admini: zaraz z upłynieniem terminu zarządzi i ściągnienie całej należytości do skarbu doprowadzi, raport zaś Komiss: Rządowej Spraw Wewnę: i Poli: złoży. Ar: 11. W tym celu Kommissje Wdzkie zawiadomiane zostaną niezwłocznie o ilości wydzielonej dla każdego fabrykanta pożyczki, za odebraniem takowych uwiadomień, obowiązane będą czuwać nad iej zwrotem, niedozwalaiąc wszelako urzędnikom podwładnym wdawanie się w zarząd fabryki, lub pod pozorem dozoru, przedsiębrania iakichkolwiek bąć środków szkodliwy wpływ na kredyt Kupiecki, Fabrykanta mieć mogących, które surowo są zakazane. — Warszawa dnia 6 Czerwca 1828.— Minister Prezydu: w Zastępstwie Radca Stanu A. *Sumiński*.

Dla lubowników *ogrodnictwa* iako też trudniących się *gospodarstwem*, wychodzą dwa pisma perjodyczne w języku niemieckim, składaiące się z 52ch numerów rocznie, każdy Nr z arkusza z dołączonemi dodatkami i w drzewie rżniętemi rycinami. Jedno z tych pism wychodzi pod tytułem: *Allgemeine Gartenzeitung*, 2gie *Der Obstbaum-Freund*. Pisma te obejmuią najnowsze odkrycia, postrzeżenia, poprawienia i ieszcze inne wiadomości, tak o roślinach ogrodowych, kuchennych wszelkiego rodzaiu, iako też kwiatach i drzewach owocowych. Prenumerata bardzo umiarkowana tych pism, wynosi rocznie złp. 15 od iednego; przyjmuie się w Księgarni A. Brzeziny i Kompa: przy ulicy Miodowej Nr 481.

Wczoraj było stopni ciepła 20. — Dziś o północy burza z piorunami.

Założoną została w mieście *Lublinie* Księgarnia pod firmą *Towarzystwa Przyiaciół nauk Woiewództwa Lubelskiego*, w której są Dzieła najnowsze różnych najlepszych Pisarzów w językach polskim, francuzkim, niemieckim, łacińskim i greckim, tudzież wszelkie naukowe, nuty, różne materjały piśmienne, rysunkowe i muzyczne.

NOWOSCI ZAGRANICZNE.

W *Londynie* poczyniono zakłady, iż do 1go Maia r. 1829 wybuchnie wojna między Angliją

a Francją. — *Londyńska* gazeta *Times* pisze: »Musi się coś ważnego dziać na dworze Szwedzkim; ze wszystkich bowiem prowincji przybywaią codzień nowe sztafety. Listy natychmiast odsyłaią Monarsze, który, iak wiadomo, znajduie się teraz w Norwegji. Czytelnicy przypomną sobie, że niezbyt dawno wiele mówiono o uzbrojeniu potężnej flotty we Szwecji, z przeznaczeniem iej na Archypelag. W tenczas, iak i dotąd, rząd Turecki niepozwalał swobodnego przejścia na *Czarne morze* okrętom Szwedzkim, iakkolwiek miały to zaręczone w zatwierdzonych oddawna układach.» — Zawiązało się w *Londynie* drugie towarzystwo w celu nawracania Żydów. Na pierwszem posiedzeniu tego towarzystwa, odprawionem dnia 13 z. m. mówiono o *żydach Polskich*. — Słychać, iż kilku najczynniejszych i największy maiący wpływ członków sejmu rzeszy *Niemieckiej* odebrało z *Wiednia* listy uwiadamiaiące: iż Prezes Rady Ministrów Minister Baron *Munch-Billinghausen* nadeśle niezwłocznie zgromadzeniu notę największej wagi, tyczącą się przyszłej polityki *Austrjackiego* dworu w obecnej wojnie *Rossji* z *Portą*. Z drugiej strony, zdaie się iż także i Minister Pruski na sejmie w imieniu Monarchy, wniesie swoie oświadczenie z tego powodu. Ciekawa czyli dwory *Wiedeński* i *Berliński* z iednego punktu uważaią wojnę na Wschodzie.— W *Walencji* w Hiszpanji, iest od kilku lat Instytut dobroczynny, który do dobrego porządku nieustępuie żadnemu tego rodzaiu w Europie. W tym instytucie utrzymuią przyzwoicie kilka set ubogich obojga płci, którzy według sił swoich trudnią się rękodzielnią i innemi robotami, kalecy zaś i dzieci są używane do lekkich robot, a mianowicie ostatni pobieraią dokładne nauki religijne. Oprócz tego pobieraią ubodzy maiący własne mieszkania w mieście, 180,000 porcji iedzenia do domu, oraz małe wsparcie które każdemu co kwartał, tak długo udzielane zostanie, dopóki niepolepszy się los iego. Między ostatnią liczbą ubogich znajduie się najwięcej rzemieśników i wyrobników fabrycznych, którzy w czasie rozruchów w Hiszpanji zupełnie podupadli. W końcu Grudnia r. z. wyszło z tegoż instytutu 68 młodych ludzi, którzy w dzieciństwie bez żadnego sposobu do życia włoczyli się po mieście, teraz za pomocą nauki instytutowej są użytecznemi rzemieśnikami przy fabrykach na prowincji.

Wodna próba na wyspach Sandwichskich. Mieszkańcy wysp Sandwichskich maią rozmaite próby, czyli tak nazwane *sądy boskie*, do odkrycia winy lub niewinności obwinionego. Jedna z najwięcej używanych iest przez *poruszenie wody*. Stawiaią wielką wydrążoną banię, lub drewnianą misę, wodą aż do wierzchu napełnioną, w pośrodku koła, naprzeciw obwinionego. Skoro Xiądz stosowną do tego modlitwę odmówił, składa obwiniony obie ręce i trzyma ie z rozszerzonemi palcami nad naczyniem, gdy tymczasem Xiądz iak najpilniej się w powierzchnią wody wpatruie. Utrzymuią, że, gdy oskarżony iest winnym, woda w drżące poruszenie wpadać zaczyna. Jest podobnem do prawdy, iż ta panuiąca zabonność i złe sumienie winnego, który się odkrycia występku i kary obawia, sprawuią, że mu ręce drżą, a Xiądz odbiianie się tego poruszenia w wodzie, na iej powierzchni postrzega.

W dalszem ciągnieniu 5tej klassy 33ciej Loterji Klass: wczoraj, znaczniejsze wygrane padły iak następuie: Nr 28,472 wygrał zło: 100,000 Los wzięty w Kantorze Sterna. — Nr 5181 zł. 30,000 u Biedermana w Białej. — Nr 29,067 zło: 15,000 u Heringera. — Po złotych 10,000: Numer 1690 u Wiemana. Nr 28,274 u Lewenglika. — Po złł: 5,000: Nr 16,652 u N. Kona w Płocku, Nr 22,849 u E. Deplera. — Po zło. 2500: Nr 13,613 u Bluma i Jakubowskiego, Nr 15,746 u Kempińskiego w Sieradzu, Nr 27,267 u

Weinreba w Łukowie, Nr 29,005 u Murczkiewicza w Końskich. — Po zł. 2000: Nr 4017 u Werthejma, Nr 4489 u E. Deplera, Nr 11,923 u B. J. Simona, Nr 12,441 u Rozena w Międzyrzeczu, Nr 16,462 u Landa w Rawie, Nr 30,426 u Frendlicha w Strykowie. — Po złł: 1,000: Nr 873, 1,040, 2,823, 3,013, 3,638, 4,039, 4,276, 4,877, 6,708, 9,020, 11,970, 13,174, 13,219, 13,316, 13,356, 18,309, 18,580, 18,905, 19,190, 19,580, 20,115, 20,125, 20,164, 23,683, 24,006, 25,046, 25,522, 25,791, 27,384, 27,929, 28,136, 28,502, 28,866, 29,287, 29,343, 29,955, 30,235, 30,246, 30,949, 30,972.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Sierakowski Józef Hrabia z Horodyszcza. — Brocki Alexander Radca Stanu z Leszcza. — Szwejkowski Józef Starosta z Litwy. — Fiszer Pułkownik z Chrzanowa. — Wąsowicz Alexander Oby: z Brzeszczewa. — Miszkowski Felix Obywatel z Orłow.

DONIESIENIA.

Podpisany Kurator Massy Mikołaia Bronikowskiego, uwiadamia niniejszem strony interessowane, iż Dobra Klucz Jedliński składaiące się z Miasta Jedlińsko, Wsi Jedlanki, Woli Gutowskiej, Brody, Gutowa, Zawad, Płaszkowa, Amelkowa, Nowej Wsi, Kolonji Romanów, i dwóch Młynów na Rzece Radomie, w Powiecie Radomskim, Województwie Sandomierskiem, o 2 mile od Miasta Radomia, o 12 mil od Warszawy położone, z mocy wyroku Trybunału Cywilnego Województwa Sandomierskiego z dnia 2 Czerwca r. b. przed Delegowanym Alfonsem Wołowskim Assessorem Trybunału w dniu 23, Czerwca o godzinie 3 z południa w Radomiu w miejscu posiedzeń Trybunału, na trzechletnie wydzierżawienie od 24 Czerwca 1828 przez publiczną Licytacją, poczynaiąc od summy rocznie złp: 20,000, wystawionemi będą; strony interessowane o warunkach Licytacji u podpisanego Kuratora, lub w Kancellarji Pisarza Trybunału wiadomość powziąść mogą — W Radomiu dnia 3 Czerwca 1828 r. — *Marcin Kołakowski Patron przy Trybunale, Kurator Massy Bronikowskiego.*

Xawery Patkiewicz Fryzjer Damski i Męzki zamieszkały przy ulicy Długiej w domu Podkańskich wyprowadził się na zwane dawniej Lasockie pod Nr 551; ma zaszczyt polecić Szanownej Publiczności w swoim Sklepie Perukarskim rozmaite Peruki i pół Peruki robione własnego wynalazku na kilkorakich sprężynach i bez sprężyn, które się daią tak rozrządzić do każdej twarzy, na różne sposoby, że przyozdabiaiąc zbliżaią przez dobre naśladowanie do włosów na głowie ułożonych naturalnie, w tym Sklepie są Loki w guście Paryzkim, Pukle na wierzch głowy i Szeniony dla Dam; osoby życzące sobie widzieć wyż wymienione roboty i przekonać się o rzeczywistości, raczą zaszczycić swą obecnością; odwołuie się w pierwszem moiem podaniu Kurjera przed kilku dniami, że przez nieuważny napis iż żadne zapachy u mnie się nie sprzedaią i tych nie mam bo mam kilka takich handlów koło mnie, więc niczym nietrudnię się, tylko tym co iest wypisane wyżej.

Wieś dobrze zabudowana 18 mil od Warszawy, 9 od Łowicza, 10 od Kalisza, 2 mil od rzeki Warty, do których to punktów bita droga szose za terytorjum tej Wsi idąca prowadzi, 5 mil od Wisły, w gruntach dobrych w ogóle prawie pszennych 1,590 mor: Magdeburgskich ornego gruntu folwarcznego obejmuiąca, przytym Łąk nadrzecznych 116 mor: Magd:, Boru 374 mor: iest do sprzedania, o dalszej informacji powziąść można wiadomość w Warszawie u W. Dawida Torosiewicza Mecenasa a na Prowincji w bliskości tych Dóbr w Mieście Kłodawie u W. Xdza Kanonika Kiełczeskiego Proboszcza.

W dniu onegdajszym w czasie Processessji z Kościoła Metropolitalnego, zgubiono Szpilkę wraz z paskiem koloru iasno czekuladowego złotą wysadzaną 6ciu brylancikami, z tych 5 osadzane są w listki na około, a 6ty we środku. Kto takową odda pod Nr 52 w Starem Mieście, otrzyma przyzwoitą nagrodę.

Dwa Fortepjany nowe są do zbycia lub do naięcia za pomierną cenę pod Nr 90 na Dziekanji, obok Fary i Zamku.

Losy cwierciowe Nr 9,960, 8,633, 9,773, 11,724, 14,880, 20,533, 20,564, 22,441, zgubionemi, a Ner 11,711, 18,706, 22,457, w cwiartkach mylnie wydanym zostały. Wygrane zatem na takowe przypaść mogące prawym tylko właścicielom w moiej Kontrolli zapisanym wypłaconą będzie. — *Petiskus.*

Kamienica z podwórzem brukowanem, z Studnią w podwórzu, z Piwnicami, Stajniami, Wozowniami, wszystko masiw murowane, na własnym gruncie stoiąca przy ulicy Niecałej pod Nr 614 Lit: E. iest każdego czasu z wolnej ręki do sprzedania. Bliższą wiadomość powziąść można od właścicieli w tejże kamienicy mieszkaiących.

TEATR. Jutro 1szy raz nowa Kom: *Pani w Welonie* i *Zabawa z Tańcami.*